



Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. κ. Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

Θέμα: «Πρωτοφανής απόρριψη εγγραφής της Α.Μ.Κ.Ε. “Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο” στο Μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου»

Καταθέτουμε ως Αναφορά την από 26/11/2021 ανακοίνωση της Α.Μ.Κ.Ε. «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» με την οποία καταγγέλλει ότι αποκλείστηκε από την εγγραφή στο Μητρώο Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου επειδή ένας από τους σκοπούς της, όπως περιγράφεται στο καταστατικό της, φέρεται να συγκρούεται με την κείμενη ελληνική νομοθεσία.

Πιο συγκεκριμένα το Υπουργείο, όπως προκύπτει από την απορριπτική απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων, θεωρεί ότι η νομική συμβολή υπέρ των υπό απέλαση προσώπων συγκρούεται με την εθνική έννομη τάξη, παραγνωρίζοντας ότι το γεγονός ότι αν σε κάποιον έχει επιδοθεί απόφαση απέλασης, δεν αφαιρεί το δικαίωμά του να προσφύγει για την αναίρεσή της, διοικητικά και δικαστικά. Η προσφυγή στη δικαιοσύνη, ώστε να προστατευθούν από τυχόν αδικίες ή αυθαιρεσίες της Διοίκησης, είναι απαρέγκλιτο δικαίωμα όλων, ανεξάρτητα του αν διαμένουν νόμιμα στη χώρα ή όχι.

Από την ανακοίνωση προκύπτει, επιπλέον, πως το Υπουργείο, ως μη όφειλε, έκρινε επί θεμάτων που αποτελούν αντικείμενο του Πρωτοδικείου της έδρας της εκάστοτε Οργάνωσης, το οποίο και κρίνει αν οι σκοποί που περιγράφονται στο καταστατικό συνάδουν με την έννομη τάξη.

Σε κάθε περίπτωση όμως, η ίδια η Οργάνωση ισχυρίζεται ότι ο φάκελος που είχε καταθέσει ήταν πλήρης, με βάση τις προϋποθέσεις που περιγράφονται από το Νόμο και τις οικίες κανονιστικές πράξεις, οπότε προκύπτει το εύλογο ερώτημα αν η απορριπτική απόφαση αποτελεί ένα είδος ρεβανσιστικής συμπεριφοράς, λόγω της κριτικής που έχει ασκηθεί κατά καιρούς επί νομοθετικών πρωτοβουλιών και άλλων πρακτικών και αποφάσεων της Κυβέρνησης.

Επισυνάπτεται η από 26/11/2021 σχετική ανακοίνωση.

Παρακαλούμε για τις ενέργειές σας και να μας ενημερώσετε σχετικά.

Αθήνα, 30 Νοεμβρίου 2021

Ο Καταθετών Βουλευτής

Ψυχογιός Γεώργιος

**Απόρριψη εγγραφής στο Μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου
παρά την ύπαρξη όλων των προβλεπόμενων προϋποθέσεων**

26-11-2021: Η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» (RSA) είναι μία αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που στοχεύει στην παροχή δωρεάν νομικής υποστήριξης προσφύγων, την παρακολούθηση και ανάδειξη παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και στην κοινωνική και ανθρωπιστική ενίσχυση ιδιαίτερα ευάλωτων ατόμων. Κατά τη διάρκεια του **περασμένου έτους**, η οργάνωση παρείχε δωρεάν νομική συνδρομή σε πάνω από 200 οφελούμενους στα νησιά και την ενδοχώρα, σε τομείς όπως η υποστήριξη στη διαδικασία ασύλου, η πρόσβαση σε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης, η οικογενειακή επανένωση σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και η υποστήριξη θυμάτων ναυαγίων.

Στις 11-06-2020 η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» (ΑΜΚΕ) αιτήθηκε την εγγραφή στο νεοσύστατο Μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Ενάμιση χρόνο αργότερα, η αίτηση εγγραφής μας απορρίφθηκε με την υπ' αριθμ. 341617/25.10.2021 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων παρότι πληρούνται όλες οι εκ του νόμου προβλεπόμενες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις και παρά την θετική εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας. Στην απορριπτική απόφαση η **Διοίκηση θεωρεί** – χωρίς μάλιστα να αναφέρεται σε συγκεκριμένες διατάξεις – **ότι η αναφορά στο άρθρο 3 του καταστατικού μας ως προς την «[...]ανάπτυξη δραστηριότητας[...]» «[...]υπέρ των υπό απέλαση προσώπων[...]» έρχεται σε αντίθεση με την ελληνική κείμενη νομοθεσία**, μία κρίση που προσκρούει σε βασικές αρχές του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού δικαίου.

Επισημαίνουμε ότι οι **σχετικές με τις εγγυήσεις υποστηρικτικές δράσεις προσώπων και οργανώσεων υπέρ υπό απέλαση προσώπων,όχι απλώς δεν αντίκεινται αλλά, υλοποιούν την κείμενη νομοθεσία** ενώ το σύνολο των σκοπών και του καταστατικού της ΑΜΚΕ «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» έχει εγκριθεί και νομίμως δημοσιευτεί από το αρμόδιο Πρωτοδικείο Χίου.

Υπενθυμίζουμε ότι η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» έχει εγγραφεί στο προγενέστερο Εθνικό Μητρώο ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με Αριθμό Μητρώου: 190618967202 καθώς είναι επίσης **εγγεγραμμένη στο Μητρώο Διαφάνειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αριθμό Μητρώου 583270644066-47**.

Η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» εκφράζει σοβαρούς προβληματισμούς για την απόρριψη της αίτησης περί εγγραφής της στο Μητρώο ΜΚΟ, παρότι πληροί όλες τις εκ του νόμου προβλεπόμενες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις ενώ έχουμε ζητήσει την ανάκληση της σχετικής απορριπτικής απόφασης με την από 8.11.2021 αίτηση θεραπείας ενώπιον του Ειδικού Γραμματέα, προβάλλοντας νόμιμους και βάσιμους λόγους και συνακόλουθα την εγγραφή μας στο Μητρώο ΜΚΟ. Περισσότερα για την Οργάνωση και τους σκοπούς που επιδιώκει μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα μας <https://rsaegean.org> στην ενότητα "Σχετικά με την RSA".

Ακολουθεί η ανακοίνωσή μας:

Στις 11-06-2020 η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» (ΑΜΚΕ) αιτήθηκε την εγγραφή στο νεοσύστατο Μητρώο ΜΚΟ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου. Με την υπ' αριθμ. 341617/25.10.2021 απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων απορρίφθηκε η αίτηση εγγραφής μας παρότι πληροί όλες τις εκ του νόμου προβλεπόμενες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις και παρά την θετική εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας. Στις 8.11.2021 υποβάλαμε αίτηση θεραπείας ενώπιον του Ειδικού Γραμματέα, προβάλλοντας νόμιμους και βάσιμους λόγους και ζητώντας την ανάκληση της απορριπτικής απόφασης του Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων και συνακόλουθα την εγγραφή μας στο Μητρώο ΜΚΟ.

Συγκεκριμένα:

Η απόφαση του Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση εγγραφής μας στο Μητρώο ΜΚΟ δεν ερείδεται στα στοιχεία του υποβληθέντος φακέλου, έρχεται, δε, σε αντίθεση με την κείμενη νομοθεσία και με τις γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου και δη, την αρχή της νομιμότητας και της χρηστής διοίκησης που διέπουν την έκδοση διοικητικής πράξης, καθώς και με το άρθρο 12 του Συντάγματος.

Ειδικότερα:

- **Παρότι η αρμόδια Υπηρεσία εισηγήθηκε την εγγραφή μας στο εν λόγω Μητρώο ΜΚΟ**— όπως προκύπτει από το ίδιο το σώμα της απόφασης— κρίνοντας ότι **έχουμε προσκομίσει το σύνολο των απαιτούμενων δικαιολογητικών, ο εκδότης την προσβαλλόμενη απόφαση διαπιστώνει, χωρίς καμία ειδική αιτιολογία, ότι υφίστανται ελλείψεις στα προσκομισθέντα από εμάς πιστοποιητικά.** Μάλιστα, ο Ειδικός Γραμματέας κρίνει, κατ' αρχήν, ότι δεν έχει προσκομιστεί πρόσφατο πιστοποιητικό μεταβολών, καίτοι σε διαδοχικά χρονικά διαστήματα από την υποβολή της αίτησης στις 11-06-2020 έως την απόρριψη αυτής στις 25-10-2021, η ΑΜΚΕ υπέβαλε πάντοτε εμπρόθεσμα, κατόπιν επικοινωνίας με τα αρμόδια όργανα, κάθε πρόσθετο έγγραφο που της ζητήθηκε, συμπεριλαμβανομένου του σχετικού υπ' αριθμ. 211/2020 πιστοποιητικού του Πρωτοδικείου Χίου, ενώ ουδέποτε ενημερώθηκε ότι πρέπει να προσκομίσει νεώτερο πιστοποιητικό. Σε κάθε περίπτωση, στο πλαίσιο της υπ' αριθμ. 369425/8.11.2021 αίτησης θεραπείας που κατατέθηκε ενώπιον του Ειδικού Γραμματέα, η ΑΜΚΕ προσκόμισε το σχετικό, επικαιροποιημένο υπ' αριθμ. 190/2021 πιστοποιητικό από το Πρωτοδικείο Χίου.
- Στη συνέχεια και παρά την αντίθετη εισήγηση, διατυπώνεται ως λόγος απόρριψης η όλως αόριστη, αναπαιλόγητη και μη ερειδόμενη στα στοιχεία του φακέλου και το σύνολο των προσκομισθέντων εγγράφων κρίση, ότι δηλαδή «[...] δεν πληρούμε τα ουσιαστικά κριτήρια αποτελεσματικότητας[...]».
- Περαιτέρω, και **ιδίως, η Διοίκηση θεωρεί**—χωρίς μάλιστα να αναφέρεται σε συγκεκριμένες διατάξεις— **ότι η αναφορά στο άρθρο 3 του καταστατικού μας ως προς την «[...]ανάπτυξη δραστηριότητας[...]» «[...]υπέρ των υπό απέλαση προσώπων[...]» έρχεται σε αντίθεση με την ελληνική κείμενη νομοθεσία** Επισημαίνουμε ότι:
 - ο Το σύνολο των σκοπών και του καταστατικού της ΑΜΚΕ «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» έχει εγκριθεί και νομίμως δημοσιευτεί από το αρμόδιο Πρωτοδικείο Χίου τόσο κατά την σύστασή όσο και κατά την τροποποίησή του.

- ο Από τη γραμματική ερμηνεία του καταστατικού μας, προκύπτει ότι οι σκοποί μας αφορούν κατ' αρχήν σε ανάπτυξη υποστηρικτικής δραστηριότητας υπέρ προσώπων που υφίστανται διώξεις ή/και χρήζουν προστασίας, σύμφωνα με το διεθνές, ενωσιακό και εθνικό δίκαιο και που μπορεί, δηλαδή, να είναι, ως προς το νομικό καθεστώς τους, πρόσφυγες, μετανάστες ή/και υπό απέλαση πρόσωπα.

Ως προς την υποστήριξη προσώπων που τελούν υπό καθεστώς απέλασης, το διεθνές, ενωσιακό και εθνικό δίκαιο κατοχυρώνει υπέρ αυτών δικαιώματα και εγγυήσεις στο πλαίσιο διαδικασιών απέλασης και επιστροφής. Ενδεικτικά:

- ο Σε επίπεδο διεθνούς δικαίου, τα πρόσωπα που τελούν υπό καθεστώς απέλασης προστατεύονται από την αρχή της μη επαναπροώθησης, η οποία θεσπίζεται ρητά και σε πλείστες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας διασφαλίζοντας το οφειλόμενο πλέγμα εγγυήσεων στο πλαίσιο διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών.
- ο Σε επίπεδο ενωσιακού δικαίου, η Οδηγία 2008/115/EK θεσπίζει ειδικώς ρητή υποχρέωση στα κράτη μέλη να μερίμνούν για τη νομική συνδρομή των υπό απέλαση προσώπων (προοίμιο εδ. 11, άρθρο 13 παρ. 4).
- ο Το εθνικό δίκαιο θεσπίζει την υποχρέωση των αρχών «[.]να παρέχουν πληροφορίες και κάθε δυνατή συνδρομή στον υπήκοο τρίτης χώρας που αιτείται νομικές συμβουλές, εκπροσώπηση από δικηγόρο και γλωσσική συνδρομή, προκειμένου να ασκήσει τα δικαιώματα του[...].» και δωρεάν νομική συνδρομή σε περιπτώσεις προσώπων υπό επιστροφή (άρα απέλαση) [άρθρο 28 παρ.3 & 4 α Ν. 3907/2011], καθώς και τη δυνατότητα των μη κυβερνητικών οργανώσεων να επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις κράτησης και να έρχονται σε επαφή με υπό κράτηση (συμπεριλαμβανομένων των υπό απέλαση) πρόσωπα (άρθρο 31 παρ. 4 και 5 Ν. 3907/2011).
- ο Η διοικητική απέλαση αποτελεί συχνό αντικείμενο θεσμικής παρέμβασης του Συνηγόρου του Πολίτη, στο πλαίσιο της άσκησης της γενικής αρμοδιότητάς του, για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των υπό απέλαση προσώπων, ενώ, ειδικώς, εκ του νόμου, οι διαδικασίες της απομάκρυνσης υπόκεινται σε σύστημα εξωτερικού ελέγχου, που λειτουργεί με μέριμνα της Συνηγόρου του Πολίτη, η οποία συνεργάζεται για τον σκοπό αυτόν με διεθνείς οργανισμούς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.
- ο Άλλωστε, η ίδια η Διοίκηση και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εκπονούν προγράμματα για λογαριασμό του δημοσίου αναπτύσσουν δραστηριότητα για την υποστήριξη κρατουμένων, οι οποίοι κατά κύριο λόγο, είναι πρόσωπα που τελούν υπό απέλαση.
- **Συνακόλουθα, οι σχετικές με τις ως άνω εγγυήσεις υποστηρικτικές δράσεις προσώπων και οργανώσεων, όπως είναι και η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο», υπέρ υπό απέλαση προσώπων, όχι απλώς δεν αντίκεινται αλλά, υλοποιούν την κείμενη νομοθεσία.** Καμία, δε, από τις ανωτέρω εγγυήσεις δεν πραγματώνεται στην πράξη εάν δεν υπάρχουν οργανώσεις που παρέχουν δωρεάν νομική συνδρομή σε πρόσωπα που τελούν υπό καθεστώς απέλασης / επιστροφής και χωρίς τις οποίες δεν θα είχαν πρόσβαση πρακτικά στην άσκηση ένδικων μέσων ή/και βοηθημάτων.

- Ως εκ τούτου, η διατύπωση κρίσης ότι η [...]ανάπτυξη δραστηριότητας[...]] «[...].υπέρ των υπό απέλαση προσώπων[...]] [...]έρχεται σε αντίθεση με την ελληνική κείμενη νομοθεσία [...], κρίση η οποία αποτελεί την κύρια δικαιολογητική βάση της απόφασης του αρμόδιου ειδικού γραμματέα για την απόρριψη εγγραφής της ΑΜΚΕ «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» στο Μητρώο ΜΚΟ, προσκρούει σε βασικές αρχές του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού δικαίου καθώς, στην ουσία, θέτει σε αμφισβήτηση κατοχυρωμένα δικαιώματα του ανθρώπου συστατικά του κράτους δικαίου και δη, το δικαίωμα κάθε ανθρώπου σε έννομη προστασία, το δικαίωμα σε εκπροσώπηση και σε νομικό συμπαράστατη και το δικαίωμα σε αποτελεσματική προσφυγή.

Υπενθυμίζουμε ότι η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» έχει εγγραφεί στο προγενέστερο Εθνικό Μητρώο ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται σε θέματα διεθνούς προστασίας, μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, με Αριθμό Μητρώου: 190618967202 καθώς είναι επίσης **εγγεγραμμένη στο Μητρώο Διαφάνειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης με Αριθμό Μητρώου 583270644066-47**.

Η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» έχει διατυπώσει εμπεριστατωμένη κριτική και έχει υποβάλει προτάσεις και παρατηρήσεις επί του ως άνω θεσπισθέντος νομικού πλαισίου σχετικά με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία εγγραφής στο Μητρώο και πιστοποίησης οργανώσεων και των μελών τους από το Υπουργείο ενώ έχει καταθέσει ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αίτηση για την ακύρωση της εφαρμοστικής του ως άνω πλαισίου υπ' αριθμ. οικ. ΚΥΑ 10616/24-8-2020(ΦΕΚ Β' 3820/9.9.2020).

Επισημαίνεται ότι στις 13-8-2020, ο Συνήγορος του Πολίτη, σε απάντησή του επί αναφοράς των οργανώσεων RSA, HIAS και Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες ως προς το -τότε προσφάτως- θεσπισθέν νομοθετικό πλαίσιο σχετικά με την «εγγραφή Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΜΚΟ) που δραστηριοποιούνται στους τομείς της διεθνούς προστασίας, της μετανάστευσης και της κοινωνικής ένταξης καθώς και των μελών τους σε μητρώο του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου», είχε εντοπίσει σημεία του νομικού πλαισίου, τα οποία «χρηζουν περαιτέρω επεξεργασίας και εξειδίκευσης», όπως τα αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των οργανώσεων.

Πέραν των θέσεών μας ως προς τα προβληματικά σημεία του εν λόγω νομικού πλαισίου εν γένει και τον ανεπίτρεπτο περιορισμό που επιφέρει στη λειτουργία και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών, στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, και τη διασφάλιση του Κράτους Δικαίου, η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» εκφράζει σοβαρούς προβληματισμούς για την απόρριψη της αίτησης περί εγγραφής της στο Μητρώο ΜΚΟ, παρότι πληροί όλες τις εκ του νόμου προβλεπόμενες τυπικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις.

Η «Υποστήριξη Προσφύγων στο Αιγαίο» αναμένει την απόφαση του αρμόδιου Ειδικού Γραμματέα Συντονισμού Εμπλεκόμενων Φορέων επί της κατατεθείσας αίτησης θεραπείας, ζητώντας την ανάκληση της απορριπτικής απόφασης και συνακόλουθα την εγγραφή της στο Μητρώο ΜΚΟ, κατ' εφαρμογήν του διεθνούς, ενωσιακού και εθνικού δικαίου.